

309813

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నవంబరు 15 వ తేది మంగళవారము

No 115

వంపుటము. 3.

న శ నా ను నం వ త్స ర శ్రా వణ మా న బ హు శ ద్వి తీ య ౨.

సంచిక ౧౧౬

దంతచూరము

పండ్లపోతుకు తీపులకు మంచిపాకము.

ఈ దంతచూరముతో
పండ్లు పోతులవలన
చిగుళ్ళనుండి రక్తము
ప్రవహించుచుండును.

నోట దుర్గంధము లేక
యుండును. పండ్లు

ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్ళు గట్టిపడును.

క్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బీలు విక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0.20. డబ్బీ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తంబు శెట్టివీధి, బాల్గొలపును, మదరాసు.

న ఉదినము రాత్రి!

ఈదినము రాత్రి!!

యూనివర్సల్

గ్రాండు సర్క్యుసు.

రాత్రి 9-30 ఘం॥ ప్రారంభము.

హిందూ శత్రుత్వ లోని వ్యవస్థాపనలలో నిది గొప్పది
వినుగులు, ఆఫ్రికా శత్రుత్వములు, పులులు, చిలుకలు, శత్రు,
చిలుకలు, గుర్రములు, కుక్కలు, ఎద్దులు, ఎలుకలు, మేకలు,
ఆనేక జాతుల వానరములు. గజములకు వసుల చేయును.

వైద్య విద్యను నాంధ్రుల రాసులు, మొగ్గులు వేయు
జాండ్లు, ఈటెగాండ్లు, హాస్యగాండ్లు అనేకులు గలరు.

వానరములు ట్రాంబు:డి, రయిలుబండిని నడపుచుగను,
మొనటి రెండు తిరుగులు, ప్రయాణికులగును, గార్లగును తని
చేయును. ఇదిగాక అనేక విధములకు కనులను ఆకర్షకర
ముగా చేయును. చూడవచ్చు అద్భుతముగ నోయెను.

కేట్లు:- బాక్సు 4 పీట్లు ను 10 0-0

సింగల్ పీట్లు ను 8-0-0 మొనటి తిరుగుల ను 2-0-0

కార్పెటు ,, గాలిరు 1-0-0 కేలర్లు ను 0-8-0

పి. టి. పిలారు ప్రొప్రీయటరు.

పి. టి. వాయుకు రిప్రజెంటివ్.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కిలకిత్తాలోను ఆయ
క్వేటీ యావధ ప్రదర్శనములయందు విచ్చిరి

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్క్సు

తేహ్యములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారముగ
సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయును.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు వాంగ్మేయ భావ
లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును.

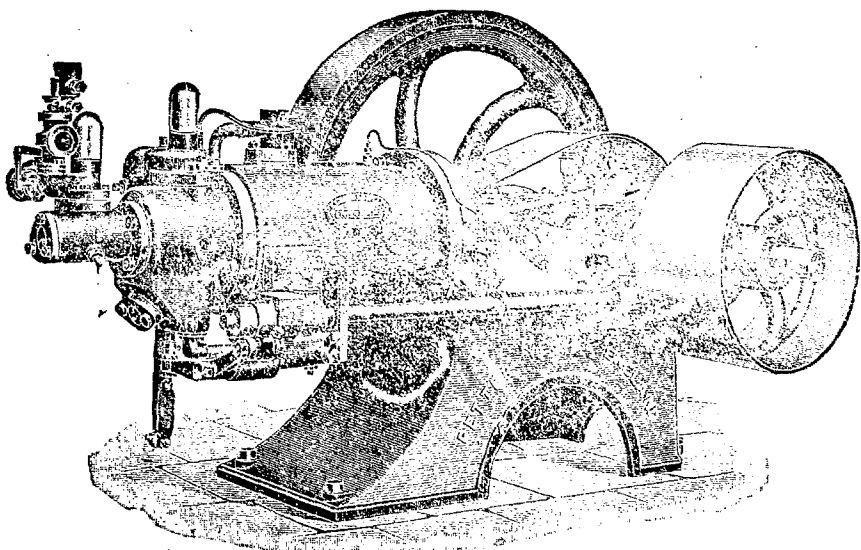
The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Aurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

పెట్రోల్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

మొదటినుండి యంత్రములు - చక్కని పరిశీలన - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకముగా ముచ్చటైన సడకయు
ఈయంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతినిజెల్పినది. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud
వమురుతోనైనను, మంటి వమురుతోనైనను, నిజాయెత్తు నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుపవచ్చును.

పెట్రోలు ఇంజనుల

ప్రశ్నక

ఉపయోగములు.

1. తిరుగులకు తేంపులేనిగ
నడుల్పగలగల గొట్టము
గలదు. ప్రారంభించుటకై
తేంపు ఆవసరములేదు.

2. తగులబడిపోకండనుండు
రగల్గూలవగల గొట్టములు
ఇతర యంత్రముల యందు
కొన్ని వారములలో నెడి
పోవును. ఇటు కొన్ని వత్సర
ములకు నెడిపోవును.

3. ప్రేలుడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కత్తెతనలబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడు
పుటకు కారలసింపకం తె నెక్కుడుచుండు వృధాగాకాలదు. 5. క్లౌలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపుదానినైన రినిమిష
ములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరము. యింక పోయెను భాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా నతిపకలి, స్థూలముగా నిర్మింప
బడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. పీటరు ఇంజనులు విరామము లేక నడచుచుండుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు
భాగములు 2 చుం కొద్దియగుటచేత నిర్మాణమతిసుగువు. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయు భాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము
నంభవించినప్పుడు నూనె సప్లము తగింతట అగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున ముగియింపున నుండును.
అనేక పరిమాణములలో స్టాండ్లలో నున్నవి. వెలలుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ శత్రుత్వం

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సీనిని ఏదేకములలో కూడ వాడుచున్నాడు
అమృతాంజనం డిపో, బాం గాయి. లండన్ మద్రాసు

దురాశ

మొదటి పాఠము

[మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు]

ఇతర కాలములకు భూత భూవి నిజమును బంగారము నతని కోరికలను మెరయించెడిట్లుగాని వానివలె మానవుడు కృతకాంక్షలు కల తన వేయకొనములతో పరివంచనను దలిగి వాగ్దానములెల్ల బంగారు నులామాచేసి వింత కాంక్షలతో ముగిసేయుచుండెను. కొద్దిటికి మేల్కొనెడి కొంగులు మొదలై పట్టు తమ కాకై వేచియున్న పిల్లలకై యెరిపించుచుకొని బిల్లిని గూండ్లను తేరుచుండెను. పశువుల మేమెను పిల్ల కాదులు బిల్లలందరినందల నశ్వించుకొని యాలడముల పాదులు పొచ్చుకొని నిండ్లను పోవుచుండెను. బాటసారులు కనుచీటి పడకనాండ నుండలేయును చేరవలయునని కెట్టింపిన వేగముతో నడుచుచుండెను.

అసహాయమున కేలూరి కొక మొదూరును నొక బాట పారి యేలూరువార్తయును నడిపడిన నేగుచుండెను. అతడు నలగ పొట్టిగనుండెను. బాటగుమారుల ఆంగవస్త్రములు పట్టుకొని అంతేనాడుగుల కండువా తలకు చుట్టుకొని మూడు మూల కొల్లాయియొకటి మెడలో పెనుగ నేసికొని యొకయిత్తడి చెంబురు చిన్న కర్రను చేతబట్టుకొని యుండెను. ముఖమును మధ్యాహ్నముదళముగ బెట్టిచివ్వులాయు గంధమును పెద్ద యత్తులతోబట్టును నొకను నొకరుగ జములమూరమునరకు నుట్టుముగ గొప్పచుచుండెను. మెడలో యత్తులతోబట్టును పిల్లలెల్ల గొప్పచుచుండెను. తలకు చుట్టి చుట్టుకొనుండి పిల్లలెల్ల విడిదీరి వ్రేలాడుచు మెడమీద నాట్యమును చుండెను. చివ్వులాయు పడ్యములు కొకములు పడ్యములు తరంగములు బావలీల కృతము ఇంకనేచియో అనేక మాతనోటినుండి దొడ్లయందెను కూరకములు పొచ్చుకొనిన నడకయును నడక పొచ్చుకొనిన కూరకములును పొచ్చుచు రెండును నొకదొరులమించు పడెములవేసికొనినట్లుండెను. మనద్రయోజితము నడుచుచున్న మార్గము కాలుగ గట్టకుటచేతను కొన్ని దినుసుల క్రిందటనే నుంచువాన వురిసియుండుటచేతను ఇంకా క్రొత్తల చక్కని పచ్చిక పట్టి నడుచు మెత్తని కాలిదారి యేర్పడి నడచుటకు నుకరముగ నుండెను. అకాలముగట్టు పొడుగున పొడుగునాటిచెట్లపండ్ల కెగటిపూట ఎండవడిమి నుండి కాపాడుచు చల్లనీడను నిర్మలమగు గాలిని చిచ్చి పొచ్చుదాటుక మై యున్నను రాత్రివడినోడనే చీకటిని వెంపొందుచుచు పోరాఁగూతుక జనములను నెలవై జనకంబు కనుగ నుండెను. అందుచేతనే మనపాటసారి క్వికవిగ గన్పట్టినాడును లేచుచుండెను.

అత డెట్లు కొంతమారులు పోవునట్టి కొక్కచోట మార్గ కృతము నడచుచున్నట్లు తాపాడు చుండుట మాచెను మాచి వారెవరో యెందుకెప్పుడు నన్నో యేమి చేయుచున్నారో యని యాలోచించుకొనుచు వారిని నమించి నడచుచుండు నానితో నెట్లు భావించెను.

అబ్బా! మీదేవ్రా?
అబ్బ! మీదే యేలూరు.
అబ్బ! మీదే కొండ దేవులతో వెళ్తున్నా?
అబ్బ! మీదే మొగములు చూచుకొనుచున్నాను. అమాల్లిలో నేనో యర్థమున్నది.

ఏమి సంజయించుచున్నాను? చెప్పగూడదా!
బాబూ! నాయనదాకి దాటకనేమిటి? మావాడి కంగరం పడిపోయింది.

అయ్యో! బంగారుపుంగమే!
బంగారుకాకపోతే యంత కిక్కిమెంతుకు బాబూ!
అయ్యో! పాపము! ఎంతెత్తుంటుంది?
రెండుకాదు తొమ్మిది బాబూ.
అబ్బా! పెద్దదే పుంగరం.
అవును బాబూ! అందుకోసమే నేనానేపటినుండి వెళుతున్నాను కనుకలేదు. పొచ్చుకుంటే చీకటిపడుతోంది. మాకది వాసితిలేదు గాబోలు బాబూ!

రెండవవాడు—బాబూ మీరు మాదా కొంచెం వెళుక
నే నానుచేసి వెట్టండి. దొరికితే మీ కేమైనా యిచ్చు
కుంటాను.

అవును మానెప్పు రూపాయిల సొమ్ము నాకల్ల మీకు
దొరికితే నాకు మీ కెట్టివా రే కు మాకు రూపాయిల సొ
మ్ము లెట్లు చెప్పగూడక సంకట నేమిటికాని అప్పుడే పొచ్చు
గుండును. పువ్వువకాల మైనది. ఇంకా నేను సంధ్యాకుండ
మైనా చేసుకోలేదు. వ్రేగా ప్రయాణం ఆలస్య మవుతుంది.

మీ రెల్లటం యేలూరే నా బాబూ!
యేలూరు వాటి వ్రేకే పోవాలి. చీకటి పడుతుందని
తొందరగ వెళ్తున్నాను. లేకపోతే కాస్త నేపు వెళుక వెట్ట
దాని కేమి భాగ్యం అని నడువ పోవుచున్నాడు.

బాబూ! బాబూ! చీకటి పడితే దొరకడు. కాస్త నా
యంచేసి వెట్టండి మీకు పున్నెండు పుంటుంది.

చీట్లు నన్ను వెళ్ళివేట్టులేదు. పాపం చీల్లపుంగరం
దొరికితే నాకు రెండోయిదోయోపాసు లిస్తాను. అంతచీకటి
పడితే యీ కళ్ళకి యేమి కలుగనే వుందా. మురిగిపోయి
నేమిటి? అని అలాచించి అయితే నానుడుగారూ! నా
కలియాణం ఆపుకొని మీకోసం మీతో పాటు క్రమపడి
చీకటి పడితే నాకు వెళుతాను. మీ పుంగరం దొరికితే నా కే
మిస్తాను?

మీకు రెండురూపాయ లిస్తాను. గడియ నేపుకంటే
యీ మెరుకుండదు. గడియలో యంతకంటే యెక్కువ గడి
స్తారా యేమిటి?

మాకు గడియకు రెండు రూపాయిలు లెఫ్టేమిటి?
వొక వెల్లిచేయించామంటే బాబూ! ఫసిరూపాయిలు దొరుకు
తాయి. వొక కళ్ళ పుంగరం దొర్లకంటే నాకున్నది కేదేనా?
దొర్లకంటే పోతే మే మెంచేస్తాం మీరెంచేస్తాను. పోనీ
యేదో యిచ్చుకుంటాను. మీ బుంబం అట్టే వెట్టుకో. అస
లు మీ అదృష్టం పుంగరమే దొరకరాదా?

అవును వాళ్ళ అదృష్టం మాట యేలావున్నా నా అదృష్టం
బాగుండి నాకు రెండురూపాయలసొమ్ము ప్రాప్తమంటే దొర
కనే దొడుతుంది. లేకపోతే యింతో అంతో యిస్తాను
గదా అంతేచాలు. నేనీరాత్రి సంపాదించేమిటి? అని అలా
చించి. సరేనండి వాయుకుగా! మరి వెళుకుదాంబట్టింది. మీ
సొమ్ము తప్పకుండా యీసారి దొరుకుతుంది. నేను క్వితివం
మాచాను. పుంగరందొరికితే నాకు మీరు తప్పకుండా రెండు
రూపాయిలు యిచ్చుకొనినట్లుండండి!

కలిగోడు! బాబూ! యల్లమాట కిన్నిమాటలా! వెళ
కండి బాబూ! అని చుగ్గురు నెరుకుచున్నాడు.

ఎక్కడ పడిపోయినట్లు మీ కనుమానం? ఎల్లాపడి
పోయింది.

అపుంగరం మావాడి కేలూరి కొంచెంవోడుగా పుంటు
న్నది. అందుచేత జారిపోయింది. ఇక్కడే పడిపోయింది.
ఇప్పటిదాకా చేతికేపున్నాడు.

అవునండి బాబూ! ఇక్కడేపోయింది.

పడిపోయినపుడు చచ్చడంబా. ఈ గడ్డిలో పడ్డా
అసలు వివరముగాని. బాగా చచ్చుకు వివరముగాని యే
దో అనుమానం మాత్రంఅయినది. నాలుగడుగులు వెళ్లి చెయ్యి
మాకుకుంటే కలిసి పుంగరం లేదు. అక్కడనుండి వెళుకడం
మొదలుపెట్టాను. ఈగట్టుతా వెళుకాను కాని యెక్కడా
కనుపడలేదు.

పాడుగడ్డి ఈగడ్డి లేకపోతే యంత నేపు కన్నడ
నక్కరలేదు. చక్కటిదాని నెల్లప్పుడూ పడిపోయినా చలువగ్గు
కంటికి దొరుకుతుంది. అది నానిని వెళుకు చున్నాను. అ
ట్లా అగడ్డియ నేపు అగడ్డుకు వెళుకేపెట్టుట ఆ బ్రాహ్మ
ణుడు తన ముందరకును పంపింపాను నాకో దానిని కాల్చి
గ్రోడిమాడగ దాని క్రింద నేచియో మిలమిల బంగారము
నలె మెరయుచు కనుపించెను. ఆ బ్రాహ్మణుడు ఆరందమునో
పుంగరముతోను దొరికినదని చెప్పిచు చలువగ్గున దానిచేతి
నో తీసిమాచెను. కాని యీతని మనోమము మెండునే అణగి
పోయెను. అది యుంగరము నాకు మొక తేనెగజా
ముక్కయ్యెను. అది మాచియందరుకు మరల
నిరాకరేందరుకు మరలచీకటి పడువరకు
వెళుకవలయు ననుకొని క్రమశో కన్నులు చేతులలోబెట్టుకొని
వెళుకుచుండెను. యి కొంతసేపటికి నున్నది దారిలోనే ను
యొక గట్టి నెమ్మవోటి ఆ బ్రాహ్మణుని యిటుగింక తగి
లెను. అప్పటికి కొంచెం చీకటిపడినది. ఆవస్తు చేమిటో
పోల్చుకుట ఏమిగాడోడెను. అయినను ఆ బ్రాహ్మణుడు
దానిని చేతితో తీసి మాచెను. మాడగా బావై, నున్న
వలయమై యుంగరములె నుండెను. ఆ బ్రాహ్మణుడు ఇదిగో
యీసారి తప్పకుండా పుంగరమే దొరికింది. నుజేమానులేను.
ఇదిగో ఇదిగో రండి రండియని మనోమమునో నోడివారిని
నిలిచెను. నాకు నచ్చి మళ్ళయుతేయి గజాముగ్గో ముచ్చులి
ఆడించడానికి మొల్లాకోడిగ బాడుచున్నాను. అనుచు దగ్గ
రకు వెళ్ళి. ఆ బ్రాహ్మణుడు కోడిగాలు కాదు. సొమ్ము
పోయి దొరకుచున్నట్లు పాపము మిచ్చులిని కేశాకళకు
చేస్తాను. ఇదిగో తప్పకుండా పుంగరమే. అగ్గి పుల్ల వెలిగి కండి

అని కలికను. అంతట అగ్గి పుల్ల వెలిగించిమాదిరి నిజముగా
పుంగరమే. అపురుషుల మొగములు మంత్రోమమునో నిండి
పోయెను. ఆ బ్రాహ్మణుని మంత్రోమమునకు మేరయేలేదు
ఆ బ్రాహ్మణుడు నానిమాది బాలమహానముడు యేమి
చెప్పాను? అని అడిగెను.

బాబూ! మీరమహానము నొకచిచ్చివేస్తాను మీర
బాహులు. మేము మిచ్చులిని అన్యాయం చేస్తామా? ఈసొమ్ము
మీకల్ల దొరికింది మాకు. మీరు ఈగడ్డే యిదిమాకు దొర
కనే దొరకెను. మేము నాలుగు గడియముంది కేతికనా కన
పడలేదు. మాని సాపపుకు. మీరుపుచ్చాకొట్టు మీదగ్గర
నిజం దాచుకూడదు. మీదగ్గరవారిని అన్యాయం చెయ్యకూడ
దు. చేస్తే మాకీకాళ్ళకి కూతురొకరని కేశాకళ

బాబూ! యీ పుంగరంసంగతి చెప్తుంటా వినుండి, ఈ
పుంగరం మాదికాదు. యిందాక యెవరోవొక భాగ్య
మంతుడు గుర్తి మెక్కి తొందరగ యీ గడ్డి
యెక్కడికో వ్రేసంవెళ్తున్నాను. ఆ మాతాజా చేతిపుంగరం
రాలిపోయిందట. అనున చాలనేపు వెళ్ళుకొని కనుకడక
నిరాకరేనుకొని వెళ్ళిపోయాడు. పోనీ అదృష్టముంటే మాకు
దొరకకూడదా అని మేమిద్దరంచాలానేపు కన్నడదా మేము
దుడ్చులిలము మాదగ్గరకు క్లిక ఆహుత్తు కనుకడదని మీచేత
వెలికికొనాము. అదిమీకు దొరికింది. మీదగ్గర అందాలచెప్పి
మీచేతులూ రెండురూపాయిలు వెట్టి ఆపుంగరం మేము
పుచ్చుకోవడం వ్యామనము కాదు. ఒకచేత పుచ్చుకున్నా ఆ
వ్యామనపు సొమ్ము మాదగ్గరనిలవదు గనుక అసొమ్ము నుండు
ముగ్గురం నమంగాపుచ్చుకుందాము అని చెప్పెను

ఆ బ్రాహ్మణుడు రెండు రూపాయిలకు మారుగ
పడరూపాయిల సొమ్ము లభించుచున్నంతటకు మంత్రోమమున
పొంగిపోవుచు, నేను మీరు కోరగానే నాకలియాణం నమో
ఆపుకొని మీతోపాటు నమంగాకన్నడదాకగాదా! ఆసంగతి
మీకే తెలుసుకు. అదిగాకచీకటిలో అదివాచేతికొరకకప్పటిక
మిచ్చులిని అన్యాయం చేసినానాదానికి ఏమిన్నా అల్లాటి
పాపానికి నేనెవ్వడికట్టుకోలేకుండా మీరునుంచివాన నేను
బ్రాహ్మణున్నే, ఎల్లాసంతోషవెట్టి నా సరే మీయిష్టం

బాబూ! ఇందులో యెవరో ఆ వ్యామనం అబద్ధంబొద్దు
బ్రాహ్మణున్నే అన్యాయం చెయ్యకూడదు అందుకే నిజం
చెప్పివేళాము. లేకపోతే మీ రెండు రూపాయిలు మీకీస్తే
మీదారిని మీరుసంతోషిస్తూ వెళ్ళురా?

అయ్యో! మీరు దొడ్డగారు! ఈకలియంగలో యంత
వ్యామనంగా నడిచేవారిని మిచ్చులి నేమాచాను మీరుసాక్షాత్తు
కృతముగం పురుషుల లాగుచున్నాను బ్రాద్దు పోతోంది.
ప్రాక్టోకెట్టువాం పడండి. అని అంతా యేలూరుదారి పట్టి
నడుచు చున్నారు.

బాబూ! అపుంగరం యెంతభారమంటుంటో మాడండి?
యెత్తుకేస్తే నేగాని యేమి తెలుస్తుంది (చీల్లని టోపివె
య్యాలి) వ్రేళ్ళానుపుని మానే కానున్నర పుంటుండేమా
అనుకుంటున్నాను.

రెండుకానులని ఆయన చెప్పారండి అయినాకంసాలిం
టికి వెళ్లి తూపించి మాతాం

ఇక వేరే అనుగకక్కరలేదు. ఈపుంగరం నునము ముగ్గు
రం కలిసి కంసాలింటికి తీసుక వెళ్లి భారమకట్టిస్తే వాన్లు అను
మానపడరూ?

ఈబ్రాహ్మణుడు మంచివారికే నమన్నాడు నేనూ ఆభ
యమేకప్పి కంసాలింటికి వెళ్ళకుండా చెయ్యాలి బాబూ!
మాకు అదే సంజేమాగావురా, ఇంకామాత్రానికి కంసాలిం
డుకు త్రాగులెండుకు యెత్తులెండుకు! నుజేమానం ఎవరు
వొక రూపాయిసొమ్ము యెక్కువలిస్తా యిబ్బంది లేదు
గనుక మోసాదృష్టమిమాది భారీ కట్టుకుందా

కానుల బంగారమవునోనో?

ననుమేయింకా బంగారమోనోనో అన్నాడుకాను
అని తనలో అనుకొని బాబూ! ఆయన గొప్పభాగ్యవంతుడు
సెవివారపుపేట దొరగారి యట్టుట. అల్లాటివాడు కానుల
బంగారు వెట్టుకపోతే నగలుక కల్లిబంగారం వెడతారా?
అయినా అల్లాటిసంజేమాంటే మీయిష్టం లెచ్చి భారీ
కట్టుండి.

నానునన్నుకి యిరవై రూపాయిలుచేస్తుందని నోస్తుంది
సరేపోనీ అంతే నిశ్చయంచేదాం మునిగిపోయిందేమిటి
మనిషి. కె.తనస్తునో మాడండి.

బ్రాహ్మణుడు లెక్కమాది ఒక్కొక్కడికి ఆరు
రూపాయిల పడేసి అకాలమై నిల్లగవస్తు ది యీపుంగరం మీ
దగ్గర పుచ్చుకొని నారూపాయిలు వాడియ్యండి, చేపు మీ
దగ్గరూ చూసుకోవచ్చును.

మాకలకల్తా జాబు

ముఖ్యవాసరము.

(మాన్యకీర్తిశాసనమున కర్తవ్యము)

కలకల్తా ఆగస్టు 18:

నంగదేశీయకావననభ మొన్న 7 తేదీన దక్కాయందు గ్రహాక్షయమైనది. నభయందు చరించుచున్న య కములలో మూడు మాఖ్యములుగలవు. అందు మొదటిది దక్కా విశ్వ విద్యాలయ స్థాపనమునకు సంబంధించినది. సామాన్య జ్ఞానకళలలో బెట్టుటయే తరవాత విషయమంతయును చర్చించి : శ్చయించిరి. రెండవ దక్కాయందు ఇంజనీరు రింగు కాలేజీయొక్క స్థాపించుటయనియు, సర్వేట్రేయినింగు నూర్కలొకటికూడ నక్కడనే స్థాపించుటయనియు అందఱియు ఘోష మాక్కుగారిలకు నుపసాదించబడింది. దీనినించి చాలవరకు చర్చజరిగినది. చిట్టచివరకు అందఱియు అందు గారు లేచి ఇంజనీరు రింగు కాలేజీ దక్కాయందు స్థాపించుట జరుగదనియు, సర్వేట్రేయినింగు నూర్కలొకటి మాత్రమే స్థాపించబడుననియు జెప్పిరి. మూడవ మాక్కుగారే నవామద్రియ : దక్కాయందు జననిగృహము నేర్పరుపలెనని యుపసాదించిరి. దీనినించి కొంతవరకు జరిగిన తరువాత వోటువేయగా నందఱి : ఒకటివోటునది. తరువాతగొన్నియ గారు లేచి యుపసాదించిరి. వారుజెప్పినందులలో నంగదేశీయ అంబులెన్న కొంతలో చేరి మొదటిమొదటి వోటు అక్కడ కేసీపాకీ చాచుట క్షణించిరి రెండవసారి మరి యొకటివోటును పంపుటకు దాక్కరు ఎన్. పి. నర్సాధికారి గారు చాలవరకు ప్రయత్నించిరినియు కొన్ని కారణముల చేతను తప్పుభిప్రాయముల చేతను నది కొనసాగక పోయినందున చాల విచారించుచున్నామనియు యద్దకాలములో వారుగ నాలోచించి మిలిటరీ దిస్తాన్ల మొంటులో నున్నతప్పులు దిద్దుకొనటకు సావకాశము లేక పోవుటచేత దానంతరిగ గమనించుకొనదనియు యత్నాది నంగతులు చెప్పి చివరకు నంగదేశీయమునది యొక కదాటిసేను "డబుల్ టెంపెస్" కేవలము బంగళీలతో తయారుచేసి క్రమక్రమము చేకూరి నాడులందు బనిజేయటకు అందఱు మొదటియద్ద ప్రాంతములకు వెళ్ళుటకును యధావంతరము యచ్చమైనవైద్యములో నందటకును లేకన్న వైద్యము విడిచి జేయటకును రాజప్రతినిధి యంగీకరించినట్లు చారు చెప్పిరి. అంతటితో నభయము నెను.

భారతయోధులు

నభ యందు గవర్నరుగారు మాచుటించిన దానిలో ముఖ్యమైనది విషయమే. నంగదేశీయమునందుగల యభిమానులతో కృతఃకృత్యములకు యచ్చవచ్చిరి. వారిని మైతము గావచ్చునని నెలవిచ్చిరి. ఇది యెంతి భావనీయము! యన నంగదేశీయులకు గల దేశభిమానమునకాపుట కదేనయముగదా! క్రమక్రమము వారికి మనము నావలసిన విద్యావసువులు యిదే మంచి సహాయము. ఇదివరకు మన హిందూ వైద్యము పరారు చేశము బోయి భాగ్యిని హించెగదా! అట్లనే మన నంగదేశీయ వైద్యమునూడబోయి భాగ్యము మన రామానుజు, భారత కాలములందలి హిందూవులయొక్క వీరత్వము వారి తమజన్మముల సార్థుల బాచుకొందుల గాక.

నిబంధనలు

వైద్యములో చేరువారి క్రింది నిబంధనలు పాటించవలయును.

- వయస్సు:—16 మొదలు 25 సంవత్సరముల వరకు.
- ఎత్తు:—అ 5-4 అయినను అదైన.
- చాతి:—32½ అంగుళములు
- కాలపామిలి:—మొదల మున్నంత కాలము.
- ఎచ్చుట:—ప్రస్తుతము నది నాన్న ప్రాంతమునందు తరువాత యెక్కడ కయమిచ్చిన అక్కడ.
- తయారు:—రొక్కఁడు మొదలు 3 మాసములవరకు తయారు అవును. ఆ కాలములో నివాసము చేర్చుట, యెక్కడెక్కడ యెవ్వరుగ చేర్చుటలతో నుండవలెనో మొదలగునవి జేయవలెను.
- ఫీల్డర్స్ యులో తిండి:— బియ్యము, ఘోసము, పప్పు, వెయ్యి బంగళా దుంపలు, తేయాకు, అల్లం, మిరపకాయలు, చింతపండు, ఉల్లివొయలు, ఉప్పు మొదలైనవియు, లేదీను దిపో వా రిచ్చించియును, యయ్యబడును. బ్రాహ్మణ కంటకాంబ్రు మొదలగువారికి కరు.

బట్టలు — మామూలు అందరికీయచ్చు కుడితీసి గాక చుక్కలు బోటు, కంబళిలు, కర్మపుట్టలు, శుభోట్లు, లేదీ ను దిపోనుండి వచ్చెడివియు నియ్యబడును.

చీరకాకములు:— మామూలు చీరము, నల్లనికర్తక చీరము, నుంచినది కేసీనందుకు చీరము, నెన్నము చీరములు, గాయులు పింఛను మొదలగునవి నేను నిబంధనల ప్రకార మిచ్చెదరు. కొన్ని సమయములలో వారి చే పోషించుటయచ్చు వారికిగూడ సామ్యము మాట్ట జెప్పెదరు.

బహుశతులు:— "విశ్వవిద్యాలయ క్యాంపు" దీనికి సంవత్సరమునకు రూ 150 లు యిచ్చును. "అక్కడ అప్ ట్రిటిషి యిండియా" దీనికి సగ్గారు బహుశతు కిరాయి, గోజుకు రూ 2 లు యిచ్చును. "ఇండియన్ అడ్వర్ టిజ్ మెంటు" దీనితోబాటు నెలకు రూ 3 లు మొదలు రూ 34 ల వరకు యెవరెవరి ఘోషాను బట్టి వారికి యిచ్చెదరు.

విశ్వవిద్యాలయములు

ఇప్పటివచ్చు విశ్వవిద్యాలయములకు వోటు దక్కావిశ్వ విద్యాలయము కొద్దికొజులలో రాగలదు. దాని తరువాతనో దా:తోనో రంగూన విశ్వవిద్యాలయము, పాట్నా విశ్వవిద్యాలయములు బయట వెడలును. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము వీరికంటె ముందు బయట వెడలుననియు మామ్యకము. ఇక విశ్వమున భూవాతమామ్యదావాతలలోగూడ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటయిచ్చెదరు చాలవరకుయచ్చును. ఇది యొకను జాలవు మన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కూడ స్థాపించ బడినో యెంతవరకుగ నుండును. ఇప్పటి మన ఆంధ్రవిద్యార్థుల దుస్థితి చెప్పి : శత్రుముగ నున్నది. పాడు నూర్కలొకటి లెప్పుడు జన్మించెనో అప్పటినుండియు మన విద్యార్థుల కన్నివిధముల గడ్డులులే కలుగుచున్నవి. దీనిబట్టి భూవృత్తి ప్రకటనకుయే వారుగ నున్నవని వోచుచున్నది. నూర్కలొకటివలనానీ రాగానే మనవారికి లెక్కయారంభ మగును. ఆ లెక్కయొకటి బట్టికొని యెక్కడెక్కడ బోయిన యెడల ఇంటకన్నానులో నేమిగా దైవము! యు. చింతివా దెయ్యను. చిట్టచివరకుయెడల ఇంటకులో జేర్చుకొనక పోయిన యెడలకలకల్రాకు బోయినవో నక్కడజేర్చుకొనకపోయిన తల్లిదండ్రుల బ్రతిమాలియూ మరేధముననో బయటదే కలకల్రాకు నయ్యును. అక్కడకూడ నులభముగ చేర్చుకొందురా? అక్కడి విశ్వవిద్యాలయముకూడ గడునుకానై యెందరా? వారుకూడ కొందరిని మీ విశ్వవిద్యాలయము లెజప్ట్రాకు దగ్గరనుండి వెళ్ళుచుబట్టికొనిరందు లేనామిరాజధానిలోయే కాలేక ప్రీన్సిపాలుగద్దరుండిగాని మీరు ఇంటకులోకి దగ్గరవరము తరముతెండు అనిచెప్పెదరు. వీరిలో నేని జగజులయు దర్శనము. అట్లు జరిగే యెడల వారికి కర్మమేమి? కలకల్రాకు పోక నవసరమేముండును? ఇక్కడ బోయెముగదా! ఇక ఆలవోవారు బోయిన యెడల నక్కడవైత జేర్చుకొని కేమాయని యిక్కడకు యాత్రి జేయుదును. ఇట్లనేక మంది చెన్నపురి విద్యార్థు లీ నూర్కలొకటి మూలమున చిన్నతములో తల తిలిదండ్రులకు, బంధుమిత్రులకు, జేశముల విడిచి, పరాయిజేశములలో నీకేయిక్కలుబడుచుందులు తలకొనియ చున్నది. ఇక యింటకుమీడియేలు భూవృత్తి ప్రకటన లేకును నంపి పుట్టింది దానిలో నూటికొందరు జేమున్నది యెందరకు తెలిసినచే ఇంటికికొకయెడ్డున్నట్లురమారమి 10 యిండ్లలో యెదుపు యా పరీక్ష మూలమున కలుగుచున్నదని జేరజేప్పి నవసరమేలేదు. ఇందులకు మందు జరలేదు. మన చేతులలో నేయున్నది. తమ పిల్లలు తమ జేశములోనే నుండి విద్య జేర్చుకొనవలెనని యూహించు తల్లి తండ్రులు దుర శక్తికొనినది పరోపకారపరాధావృత్తి కావు మనవియును తమ యావార్తయును, ఈని, ఉపకారబుద్ధిని, మనోబలత్వమును నిలుపు కొనునట్లును జూచి దాము, రాజులు, మహా గజులు తమ తీనికి దగినట్లుకు ధనమునిచ్చి యొక యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించిన గాని విద్యార్థులకు యిక్కట్లు తప్పవు. నాకపురములో జరుపుకొనుచున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులు బహుశతు యిక్కట్లకు చదువులు చదివిన యెడల వారినన్నులు కరుగరా? ఇప్పుడక్కడన్న విద్యార్థులలో మూడుతులముంది మూలకలొకటి మాత్రమే బ్రతియింపారే; అది విశ్వమును గనుక ఆంధ్రకేశాభి మానులందఱుగూడ యొక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించి వీరల నీ బాధలనుండి విముక్తుల జేయవలెనని నమ్ముచున్నాము.

వృత్తాంత లేఖలు.

వీలూరువార్తలు.
మాన్యకీర్తిశాసనమున కర్తవ్యము
మూన్యనిశాపాలిటి.

వీలూరు ఆగస్టు 14:— మా పురపాలకవృత్తి సంఘములో పరమశేట వార్తకుడు ఇద్దరు కభ్యులకు ఎక్కుకొనలని యుండెను. ఈయెన్నికలు 12 6 తేదీ శనివారమునాడు జరిగెను. మొత్తము 195 మంది వోటులలోను 168 కురు వోటులలోను రయి తమ వోట్లనిచ్చిరి. ప్రధమములో నభ్యర్థియగు ప్రయత్నించిన 7 గురిలోను ఒకరు తమ ప్రయత్నములకు మానుకొనిరి. మిగిలినవారి క్రింద ప్రకారము వోట్లనిచ్చిరి

వెద్దాడ సాంబశివరావుగారు	91 వోట్లు
కొరపాటి వే.కటలమ్మ వారాయంగారు	51 ,,
వెంకటరాజు గుర్రాజుగారు	51 ,,
సోమంచి సీతారామయ్యగారు	108 ,,
రామాభ్యుదయ శంకటసంజీవ రావుగారు	32 ,,
పితుపాటి రామచంద్రయ్యగారు	0 ,,

సోమంచి సీతారామయ్యగారును వెద్దాడ సాంబశివరావుగారును కభ్యులగా నెన్నుకొనబడిరి.

గంజాముజిల్లా వార్తలు

(మాన్యకీర్తిశాసనమున కర్తవ్యము)
బరంపుము, ఆగస్టు 12:— ఇటీవల కలగా జేతర మాపురమును దర్శించినది కాని యేకారణముచేతనో మమ్మా నంతటితో విడిచివెట్టినది.

పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని కదవి

ఇదివరకు మనిసికలు వైతముకానుండి పోల్కలగడ వేంకటేశ్వర్లు పంతులుగారి యువోగ్యతమితి తులనచే వారి స్థానమున బైను వైతమును ఉన్నత రామలింగము పంతులుగారు వెర్రియ కార్యముల నిర్వహించుచున్నాడు ఎన్నికలు రావోపు నెలలో జరుగును. ఏ. పి. వాల్మీకి, పోల్కల గ్రామ వేంకటేశ్వర్లుగారు అభ్యర్థులకు విచయన్నాము ఇంక వాల్మీకిగారు తన్నావంతులు. కార్యముపట్టి నిధి రాము గలవాడు వివిషయముల జూచినను వీరే యున్నాడు. ఇక పోల్కలగడ వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారిన్ననో, ఇప్పటికి ను గా రాకు తర్కములనుండి వైర్మకగానుండి గాన ఈ వాటికి వాల్మీకిగారి తనకాశము కలుగజేయుట నసంజనము

మనిసిపాలిటి

కొన్నిలకు వదలికి గవర్నరు మెంటు లాచే నియోజకులైన వారిలో కొండులెర్రి వేంకటరంగ నాథస్వామి పంతులుగారివారి విచయకు సంతసించుచున్నాము. వీరు భూవాంతుల కృతి ముద్యమమునందు వీరు పాత్ర)ను గైకొనుచేయుచును. మండలసభలలోను, ఇతరసభలయందును, వీరప్రవర్తనకు పన్యాసముల జరుపుచుండును. ఇదివరలో కొంతకాలము కి కొన్నిలకుగ పనిచేసియున్నాడు. ఈసారికూడ వీరు ఉర్గుసుతో పనిచేసెదరని నమ్ముచున్నాము.

సభాకేంద్రకృత్య.

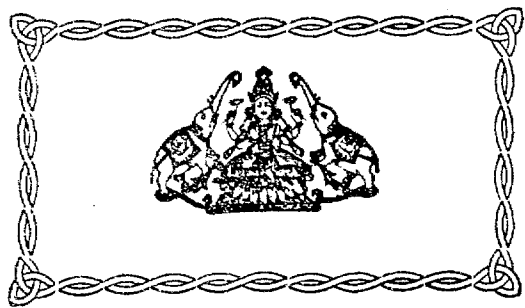
నిన్న సాయంత్రము మొదలగు మంటలకు కల్గి మొగు జ్యూజిలీ పురమందిరములో నొకసభ జరిగెను. అందు వేంకటేశ్వరరావుగారు గాన గానకృత్యములకు వీరే ఉండెరనిచాడు లకు, శ్రీ శివైర్వ్యావ్ ఏ. కే. తిలకేశ్వరయ్యగారు "సభాకేంద్రకృత్య"ను స్వాగతమువహించిరి. తరువాత వీర గానము జరిగెనది వాద్యమున, బి:మై:యూరు విద్యానునిచే చోద్యముగా జరపబడిన విద్యార్థులు వ్యాధునాదులు, పురజముల చాలవరకు నభ కరు దేవి యుండిరి.

ప్రాధేవుల మును రామశోగరావుగారు 8-6 తేదీ ఒంగోలునుండి, నల్లూరుపల్లి విశ్వకీ, 9 తేదీ సాయంత్రమున ట్లీ నరసారెడ్డిగారి పురపాలకుల "బ్రహ్మచర్యము"కు గురించియు, 10 తేదీ సాయంత్రమున శ్రీ తిలకేశ్వరయ్యగారి "సభాకేంద్రకృత్య"ను 11 తేదీ సాయంత్రమున వేంకటరంగరావుగారి ఉన్నతపాతకాలా భవనమున, తమ అమ్మకి యొగవిద్యాకాశము వెల్లడి యగుటయు, విశ్వమును ఇత్యాది బ్రధర్మముల నొప్పిరి. 12 తేదీ ఉదయము సారకాలా భవనమునందు సభాకేంద్రము (దేవీయ వ్యాసుల కీ)దా సమితి యను పేర నొక సభాజమును స్థాపించి, ముద్రికానుకరకామయ్య బి. ఎ. ఎల్. కి; గారి ఆధ్వర్యముగను, నందగిరి సానుయంతరావుగారి ఉపాధ్యక్షులుగను ఏ ముందిరి

ఆర్. ఎల్. జోన్నా వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

విషయానుక్రమణిక.

చుగాళి (ఒక చిత్రకథ)	2
వృత్తాంతశీఖలు	3
మా కలకత్తా బాబు	4
భాగ్యదేవి యొక్క కథలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
హైందవ భూమిలో స్థానిక స్వపరిపాలన	6
జిల్లా బోర్డులలో మన సొంతము	7
విద్యాభ్యాసము	
విదేశీ కంఠివాదము	8-9
జిల్లా బోర్డులలో	10
ఇంగ్లీషు ప్రాథమికములు	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 15-వ తేది
మంగళవారము.

హైందవ భూమిలో
స్థానిక స్వపరిపాలన.

ప్రస్తుతము హైందవ భూమిలో స్వపరిపాలన వాందోళనము జరుగుచుండుట అధికారులకు గిట్టలేదు. ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రికలకు గిట్టలేదు. స్వపరిపాలన కావలయునని గట్టిగా వాదించు కొందరు దేశభక్తులను కొనువారికిని గిట్టలేదు. వీరెల్లరును ఒకేపాట పాడుచున్నారు. హైందవభూమికి స్వపరిపాలన యుండవలసినది నిజమే. కాని హైందవులు కొందరకడకూడదు. నెమ్మదిగా కావలసిన పని ఒక్కపూటగా యెవోవలయునని కోరరాదు. ముదటినుండి తుదవరకు సంపూర్ణమైన స్వపరిపాలనా వ్యవస్థ చేపట్టవలెనని చేతి కియ్యవలసినదని వాంఛించరాదు. ఇదిచేతే ఈ దేశమున స్వపరిపాలనకు ముందుగా వేయవలయున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనా వ్యవస్థల గలవు. ముఖ్యమో హైదరాబాద్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి మరాఠీ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి బెంగాల్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి మద్రాసు ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి బీహార్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి గుజరాత్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి కర్ణాటక ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి తమిళనాడు ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది. ఇంకొకటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఇది చాలా బాగుగా వర్తించుచున్నది.

నవి. అందర దృష్టులను ఆ కర్షించు నవి. ముఖ్యముగా మన ప్రముఖ నాయకులలో కొందరు దిశదినానుభవమును కలుగజేయునవి. కాబట్టి నీవియందలి యోషములు సంస్కారము లందకున్నను విశేషతః బయటపడుచునే యున్నవి. ఇప్పుడు వానిసంగతి అత్యంతము. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు స్వరాజ్యావర్తమును జేయుటకు సాధనములని వాడుకొనుట కొందర కలవాటుపడి యున్నదో నానివిచార మొకకొంత చేసినగాని స్వస్వల్ప సంస్కారములచే నునము స్వరాజ్యావర్తమును చేరగలుగునదియు చేర జేవిదియు స్పష్టము కాదు. వేటి ప్రాతినిధ్య స్వరాజ్యవ్యతికి వెన్నెముక ప్రజా జమూహములోని మధ్యతర గతులు. ఒకనైపుర శాసనవిగ్నాన సభలును ఇంకొకనైపుర గ్రామసంస్థలు తాముక సంస్థలును నడలివేయు నెడల సాయాస్యముగా మధ్యతర గతుల విరాజన పోషించుటకు ఆటకట్టులు కాదనిన సంస్థలు నగరపాలక పట్టణపాలక సంఘములును జిల్లా బోర్డులును ననుటకు సందేహములేదు. పట్టణపాలక సంఘముల విషయమునను జిల్లా బోర్డుల విషయమునను ప్రజావాక్కు మోతవరకు సహ్యించిపడడో ననుగొనుటకు ఆయా సంస్థలలో నిర్వచితసభ్యులసంఖ్య యెల్ల టభివృద్ధియైనదో గమనించినచాలును. 1910-11 వ సంవత్సరము మొదలు 1914-15 వరకు ఏదోడ్లలో కలిగిన యభివృద్ధిని విచర్చించి చూతము. హైందవభూమి సంఠము వదునొకండు పరగణాల క్రింద నాలోచింపవచ్చును—చుద్రాను, బొబాయి, బంగాళము, సంయుక్త పరగణాలు, పంజాబు, బర్మా, బీహారు ఒరిస్సాలు, మధ్యపరగణాలు బిరారు, ఆసాము, ఉత్తర కశ్మీరు పరగణాలు, కొడగు. ఇందులో ఉత్తర కశ్మీరు పరగణాలలో ప్రత్యేక పరిస్థితులు కలవు. అచ్చట నిర్వచనం బను మాట యే లేదు. కొడగులో నిర్వచన మున్నది కాని బహు స్వల్పము. పురపాలక సంఘములలో నూటికి 15 గురును జిల్లా బోర్డులలో నూటికి 11 గురును 1910-11 లో నిర్వచితులైరి. అదే సంఖ్య 1914-15 లోను కనుపించు చున్నది. బర్మాలో జిల్లా బోర్డులు లేవు. పురపాలక సంఘములలోని నిర్వచిత సంఖ్య బహు స్వల్పము 1910-11 లో నూటికి 15 ఉండినది 1914-15 లో 18 అయినది. ప్రాంతభాషలో కొంత జట్టును చేరువకు నిర్వచనాధికారము త్వర త్వరగా ఇచ్చబడుట న్నాయము. ఆన్యాయ మిచ్చుట ప్రవర్తించుట లేనే లేదు. తగుడుగల పరగణాలలో పురపాలక సంఘములను వేరు గను జిల్లా బోర్డులను వేరు గను వ్యవహారం వలన సి యున్నాము. మొత్తము మీద నిర్వచనాధికారము ప్రజలకు పురపాలక సంఘములలోనే యెక్కువగా నీయబడినది కాని జిల్లా బోర్డులలో కుక్కువగా నీయబడలేదు. ప్రజానాయకుల హుకుబడి జానపదములలో చెల్లిన యెడల అధికార నిర్వాహకుల యాటల కాటంకము విశేషము కలుగుచు గదా! పురపాలక నైపుర అధికారులకు పరిమిత వ్యాప్తి లేదు. జిల్లా పురపాలన విషయముల నైపుర ప్రజా ప్రాతినిధ్య మెంతో యిచ్చబడి యుండలేదు. ఒక్క సంయుక్త పరగణాలలో మాత్రము

మూడువంతులకు పైబడి నిర్వచితసభ్యులసంఖ్య కావచ్చు చున్నది. ఈ ప్రజానాయక జాహుళ్య పుఫలమును జెగుపుట కిటీసల అధికారులు హిందూ మహమ్మదీయ విభేదాంకుశమును చాక చక్కముతో నువయ్యోగించ జూచియుండ లేదా! అంతేకాదు కడచిన యెదోడ్లలో నిర్వచితసభ్యుల సంఖ్య ఈసంయుక్తపరగణాలలో, ఏముపామముచే సంభవించినదో కాని, తగ్గుట కూడ సంభవించినది. 1910-11 లో నూటికి 77 గురు నిర్వచితులైయుండ 1914-15 లో నూటికి 86 నిర్వచితులై యుండుట కావచ్చు చున్నది. సంయుక్త పరగణాలకు తరువాత పుణ్యము చేపిరిది మధ్య పరగణా బిరారు. అచ్చట పురపాలక సంఘములలో మొత్త ముమీద నూటికి అరువదియుగ్గురు నిర్వచితులున్నారు. అయిన కడచిన యెదోడ్లలో ప్రవృద్ధి యనుట మాత్రము లేదు. నాటి యరువదియూడే నేటి యరువది మూడు. నూటికి ఏబదింటికి పైబడిన నిర్వచితులు గల మండలములు మరీ మూడు కలవు. బీహారు ఒరిస్సాలలో నూటికి 61 గున్నాను. చుద్రాను మండలమున నూటికి 59 గురు కలరు. బంగాళమున నూటికి 58 గురున్నాను. అయిదోడ్లలో సభివృద్ధి ఈ మండలములలోను ఎక్కువగా జరిగినదని చెప్పటకు రాదు. ఒక్క బీహారు ఒరిస్సాలో మాత్రము అయిదోడ్లలోనూటికి పదికపైబడినయభివృద్ధి కోచుచున్నది. చుద్రానులో 50 నుండి 59కి అభివృద్ధి; బంగాళమున 56 నుండి 58కి అభివృద్ధి. బొబాయి, పంజాబు, ఆసాములు పరగణాలక సంఘములు నిర్వచితులు నూటికి ఏబదిగురైవలేక యల్లాడుచున్నవి. అచ్చటి ప్రవృద్ధియు అద్భుతముగానే యున్నది. బొబాయి యొక్క 1910-11 లో నూటికి 42; 1914-15 లో నూటికి 44, పంజాబులో 1910-11 లో నూటికి 47; 1914-15 లోను అంతియే ఆసాములో 33; 32 అనగా పతనముకూడ. పట్టణపాలక సంఘములలో నిర్వచిత పరిస్థితులుండుట కేమి కారణమో ప్రభుత్వాధికారులు గాని హైందవ నాయకులు గాని ఆలోచించిరారా? బొబాయి ప్రజ, పంజాబు ప్రజ, బంగాళా ప్రజ అంత వెలివిరూలిక వారలా ఏమి? జిల్లా బోర్డుల పరకు తిరిగి తిరూ ఇంకొక పరిస్థితు ఏ శోచనీయము. హైందవభూమిలోని ఒక పరగణాలో జిల్లా బోర్డులే లేరనియు ఇంకొక పరగణాలో నిర్వచనమే లేదనియు ఇదివరలో నూదించితియి. ఉన్న పరగణాలలో మధ్య పరగణా బిరారులో మొత్తముమీద నూటికి 73 గురు నిర్వచితులున్నారు. సంయుక్త పరగణాలలో నూటికి 63 గురున్నారు. అయిన మధ్య పరగణాలలో ఏదోడ్లలో అభివృద్ధి లేదు. సంయుక్త పరగణాలలో 69 నుండి 68 కి పడినది. ఆసాములోను జిల్లా బోర్డులలో నూటికి 58 గురు నిర్వచితులున్నారు. ఏదోడ్లలోని సంఖ్య 58 నుండి 55 కి పడినది ఈ యాట పరగణాలలో దప్ప తక్కిన యల్లటరు జిల్లా బోర్డులలో నూటికి ఏబది యుదికి తక్కువగానే నిర్వచితసభ్యులున్నారు. బంగాళమున 42 గురు బొబాయిలో 44 గురు, చుద్రానులో 64 గురు, బీహారు ఒరిస్సాలలో 32 గురు, పంజాబులో 31 గురు. ఇందులోను అయిదోడ్లలోనయిన యభివృద్ధి కొంచె

మించుమించుగా నున్న బంగారమున వి సంఖ్య 40 నుండి 42 కిని మద్రాసు 44 నుండి 46 నకును పెరిగినది. బొంబాయిలో 45 నుండి 44 కును పంజాబులో 32 నుండి 31 కిని తగ్గినది. బీహారు ఒరిస్సాలలో యున్నది యున్నట్లులు 39 నుండినది. ఏ స్వల్పాభివృద్ధియు ఏ విశేష సంఖ్యయు ముఖ్య పరగణాలలో తక్కి తక్కుంగల వానిలో కాన్పించుట చిత్రము. మద్రాసు, బొంబాయి, బంగాళా, పంజాబులు విశేష సంఖ్యనుగాను, విశేషాభివృద్ధిని గాని నగరపాలక సంఘముల విషయముననే జిల్లాబోర్డుల విషయముననే కనుకరచుట లేనేలేదు. కొన్ని సందర్భములలో తగ్గునలయేదోచుచున్నది. నేటిపాటి స్వపరిపాలనాపద్ధతిని సమూలముగా సంస్కరించినం గాని ఫలము లేదని చూపుటకు నింతకంటెను నెక్కువ నిదర్శన మనసరము గలదా! 1910-11 మొదలు 1914-15 వరకునుగల యైదేండ్లును ఉదారక్రమపుల కాలము. ప్రజానాయకులు మహాద్దండ్లవృత్తిని ఆ దోశని జరిపిన కాలము. ఇట్టి కాలముననే స్వల్ప సంస్కారాభివృద్ధి ఇంత చక్కగా జరిగినయెడల సామాన్య కాలములలో నెట్లు జరుగునోచువనులే యూహించు కొందురుగాక. పానిక స్వపరిపాలన శాసనము నిర్మితమై 32 ఏండ్లవది. హైందవులు స్వరాజ్య పతాకమెత్తి పదివందలైతది. స్వల్పసంస్కారములవలన అభివృద్ధి ఇంత కాలమున నేమియు కానరాదు. ఈమాగ్గమునే నమ్మునెడలని దేరితిని శతాబ్దములు నడువవలయు ననుటకు సందియము లేదు. అధికారాభిమానులు అభివృద్ధి చేసువలసిన స్వాతంత్ర్యసంస్థల కభివృద్ధి యెక్కుడైన చేకూరునా? అది నమ్మదగిన మాటయేనా? వానివలన మోక్షము కలుగునని దేశభక్తు లాసపడుట వెర్రిగాదా! స్వాతంత్ర్యవిశ్వాసవలసినవారు ఉత్తమాధికారులను స్వాతంత్ర్యము స్వర్గలోకముగా ననుభవించి అంగ ప్రజయునై యున్నారు. వారుదారిముగా స్వపరిపాలనా పద్ధతి వైచి యిచ్చినచో ఆశ యుండవచ్చును. క్రింది యధికారుల కే ఆశనిని పెరిగినచో పూజారుల పని మానుగు రను మాట కల్ల. ఉదారాంగులు కాని, మన వాయువులు కాని స్వల్ప సంస్కారములచే స్వపరిపాలన హైందవ భూమికి ఘటించునను వెర్రిలో పడక యుండురుగాక యని కోరుచున్నాము. స్వపరిపాలన నిష్పాటయే స్వపరిపాలనకు హైందవులను తేల్చు మార్గము మరి యొక్కటి గాదు. ముమ్మాటికి గాదు.

దక్షిణాఫ్రికాలో మన పోదరులు.

దక్షిణాఫ్రికాలో సంగతి సందర్భములు చక్కగ లేవని మాచదువను తెలుగుదురు. భోజన వస్తు వ్యాపారస్థులకు లైసెన్సు లిచ్చు అధికారము పేరిట నగరపాలక సంఘములు దురౌగతము లొచ్చుచున్నారనుటయు లోకమునకు ప్రకటితమై యున్నది. ఈ యంశముకు స్పష్టతర మొనర్చుచు పోలకు గారు ఇండియా పత్రిక సంపాదకుల కొక యుత్తరమును వ్రాసినారు. ప్రస్తుతపు ఉత్తరువుల క్రింద దక్షిణాఫ్రికాలో రెండు చిత్రిమును పోషచూపు చున్నవట. మూలానీ వర్ధకు డొకడు కలడ నుకొనుడు. అతడు అమ్మనట్టివి పట్టు వస్త్రములు, అలంకారోప కరణములు. అతనికి లైసెన్సు ఇయ్యక పోవచ్చునట! ఏల యందురా?

అతనికి వీధి విక్రేత లైసెన్సు ఇచ్చి వేసిన యెడల అతడమ్మనవి పట్టు వస్త్రములు అలంకారోప కరణములే యైనను ఆ లైసెన్సు ఆధారముగా భోజన వస్తువులు కూడ అమ్మవచ్చునట. కాబట్టి వీధి విక్రేత లైసెన్సుని భోజన వస్త్రముల విక్రేత లైసెన్సు యగుచున్నది అందువలన పట్టువస్త్రములమ్మకొనని ఆలంకార వస్తువులమ్మకొనని అతనికి లైసెన్సు ఇయ్యరాదని దక్షిణాఫ్రికా అధికారులభిప్రాయపడుచున్నారు. హైందవు లిదిచు కేకొందరు మిత్రము కొట్టు పెట్టుకొనుటకు లైసెన్సులు పొందియున్నారు. ఇప్పుడా కొట్టుకేమీ తగాదా లేదు. కాని వారే యింకొక కొట్టు పెట్టులనుకొని అనుమతి వేడగా నా అనుమతిని ఇచ్చువారు లేరట! ఒక కొట్టు పెట్టుకొనుట కర్హత గలదు. అదే విధముగా కొట్టు నింకొకటి పెట్టుటకు అదే మనుష్యున కర్హత లేదు. ఇది అధినివేశాధికారుల చిత్ర న్యాయము. హైందవుల వ్యాపారమును చెడుపుటకు ఇంతకంటెను నన్యాయపు న్యాయ మెచ్చుటనైన నుండనా? ఇంతేకాదు. ఇటీవల ఇంకను విపరీతము సంభవించినది. 'రూడిపూట్లు' అనునది దక్షిణాఫ్రికాలో కొక పట్టణపాలక సంఘము. అచ్చటి నగర పాలకులు పాపము తగుకు గల శక్తిని తమకై కొలది వినియోగించ వలయునని ఆలోచించినారు. భోజనవస్తువుల యమ్మకపు లైసెన్సు ప్రతిపాదనరము తీసికొనవలయునని తిగ్గాన మొకటికలదట! దాని కీ నగరపాలకులు విశేషాగ్రము నొకటిని కల్పించినారు. సంవత్సర సంవత్సరము లైసెన్సు తీసికొనునెడల నాటికినాటికి అది క్రొత్త లైసెన్సు యము పోవుచున్నదని తమ కనుకూలముగా వ్యాఖ్యానము చేసికొనినారు. సంవత్సరములు తరబడి ఆ పురపాలక సంఘ విస్తీర్ణము పొత్తు భోజనవస్తు వ్యాపారము చేయుచుండి హైందవులు లైసెన్సు పురస్కంజారుకు పోవగా లైసెన్సు ఇచ్చుట లేదని కొట్టివేసినారు. ఈతిగ్గానమే నిలిచి యుండనేను మన దక్షిణాఫ్రికాలోదరులస్థితి దుర్భరము పోయి యుండును. కాని ఈతిగ్గానము నిలువలేదు. 'రూడిపూట్లు' అధికారుల కేమిలోచె నో యేమియో కాని వారు తాము చేసినతిగ్గానమునే మరియొక పర్యాయమువిమర్శించిచూచుకొని అదివరకు బి.బి.ఎల్.లైసెన్సులను మరల ముజారు చేసినారు. అయిన పోలకు గారు తమ యుత్తరమున స్పష్టముచేయు భంగిని పట్టణపాలక సంఘముల వారు తెలందుకొనిం పక్షమునారు మన పోదరులను ఎన్ని విధములుగా కష్టపెట్ట వచ్చునో ఈ సందర్భము తెలియవచ్చుచున్నది. మన పోదరులు అనేకులు దక్షిణాఫ్రికా జానపదములలో భోజన వస్తు విక్రయాగారములు నిర్మించి స్థాపించుకొని యున్నారు. వానిపై నెహ్రో మూల ద్రవ్యమును న్యాయము చేసి యున్నారు. ఆ వ్యాపారము లేని యెడల ఇతర వస్తువుల యమ్మకము జానపదము లో జరుగునయే కష్టమగునట! ఈ కారణమును బట్టి మన పోదరులకు పట్టణపాలక సంఘముల చర్యను ప్రోత్సహించు గల శాసనాధారము లేక యుండుట మహా నష్టదాయకము. ఇచ్చటి యుత్తరువు లోక కొంత కఠినముగా ప్రవర్తించ జేయ బడిన యెడల దక్షిణాఫ్రికాలో మన పోదరుల కే నాధారముగా నుండు వ్యాపారము నెంచిన పోలకు. వారిగతి మహాకర్హతి కాగలదు. కాబట్టి ప్రతి కార మొరర్ప బ్రతుక్కించుట ప్రభు కర్తవ్యము. దక్షిణాఫ్రికా పట్టణపాలక సంఘములనిరంకుశాధికారియనకు హద్దు విర్పించి మన పోదరుల హక్కులను కాపాడగల శాసనాధికారమును సంపాదించుట అత్యవసరము. దక్షిణాఫ్రికాలోని మన పోదరులు పానిక పడు సమువాకిని సంయుక్త ప్రభుత్వము

వారికిని విజ్ఞాపకములు పంపుచున్నారు. అంత మాత్రమునోపనికాదు. ఎల్ల విధముల దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని నొక్కకపోయిన యెడల హైందవుల నుఖ దుఃఖములను వారు గమనించి యూహించితురనుమాట కల్ల. దీనిని గురుతించియే పోలకు గారు అంగ భూమిలో ఇండియా పత్రిక వారును హైందవ మిత్రులును పనిచేయవలసినదనియు హైందవ భూమిలో మనము తగిన శ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలసినదనియు కోరుచున్నారు. వారు కోరినవస్తును మాత్రము మనము తలలూచుటవలన నంత యువయోగములేదు. పరభూములలో మన పోదరు లా నాసము చేయుచుండగా ఇతర బ్రిటీషు పౌరులతో సన్నిహితముగా దివదినమును సంబంధము కలిగి యుండి గా వారికి వీరుచూపు శౌరవమే మన కితరులుయూప వలసిన శౌరవమునకు మార్గదర్శకము కాబట్టి మన యాత్మశాసనభావము పడరాని కష్టముల బయటి దేశములలో పనుచుండుమన పోదరులకు కలుగు శౌరవా శౌరవములచే పెరుగుచుకుండుచుండు ననుటకు సందియము లేదు నిజముగా మన యాత్మీయజాతి శౌరవమును నిలువజెప్పుకొన నెంచితిమేని మన పోదరు లెచ్చట నున్న వచ్చటెల్లయు హైందవ భూమి కలదనియే జ్ఞానక ముంచుకొని వారిబాధను మనబాధలుగా ననుభవించి తీరవలసి యున్నాము. మన బాధలను నివారించు కొనజూచుట కంటె నెక్కువగా వారిబాధల నివారణకుకంకణము గట్టి పనిచేయ వలసి యున్నాము. అప్పుడు గాని పర జాతులకు మహాలయెడల ఆదరము కుక్కి హైందవుడెట నున్న హైందవాత్మశాసనబల మూర్తనిని అటనే కాపాడగలదను కీర్తి మనకు పనుకూరదు. నామ లోక సామ్యము గంధి నిర్వహించిన పని ఇంకను జరుగ వలసి యున్నది. కావున హైందవజాతి సుఖ ప్తవస్థనుజెడక నామ హజ్జిజనుహాశయునిప్రాపు గాంచిన రీతినే నేను పట్టును ఫర్దు ప్రభువయ్యని ప్రాపుగాంచి దక్షిణాఫ్రికా హైందవ సమన్వయ మర్యోక్తి యుగము ముందు నకు నడిపి సామ్రాజ్య సభ్య బాధమున నింకొక్కముడి గాఢ తరముగా వేయ దొడ్డుమరుగు గాని నమ్మవలసి యున్నది.

విద్యార్థుల ఋణము.

అల్పముల పంచక విద్యాలములలోని విద్యార్థులకు 50కి గురకు డాక్టరు జి. క్రిస్టాన్ మాత్రమున పరీక్షించి వారు ఫలములకు ప్రకటింపినారు. ఇతర ఋణములకు యుండ తిండితనిలో ఆతర మాటికి 7కి గురకు వాధ పడు మంబులు తెల్లయ కేరవారు. ఇది మొత్తము వారము విద్య వికాసానికిగా కొరకును పుచ్చుది. విద్యవార్ధుల వారు చేసినాను నిజపు భోజనము కేమియు వాలేదు ఇతర విద్యాలముల వరకు పరీక్షించి తిండితని లోక అతు పాలయిన వారెక్కుగా కన్పించునటకు సందియములేదు విద్యార్థివృద్ధి పడుకొని రిది అభ్యోపాఖ్యాము. దీని నెట్లు తీర్చుకల యునో ప్రభుత్వమువారికి ప్రజానాయకులకు త్వరలో చాలోదింపబడియూతురు. కాగ్రత్త చూపుట గాక యిది నిష్కాయము.

రవ్యాపార విజయములు

లండను, ఆగస్టు 13:—జాను నెలలో జనరలు బ్రుక రిపు గాక శక్తిపులకు తలపడుటకు ప్రోత్సహించిన వారిని వివృటిపరచు రి. లక్షలకుండి శక్తిపులములకు విద్యవారి వశమై బహుమానముగా జనరలు ప్రోత్సహించి కేరమాక్రిమే జానునెలలో శక్తిపుల కొల్లలకు వైరకు గ కి గి న ని కాని జనరలు కేరవపు జనరలు తెలిపి గారి సేవను తల కడుటచే నాసినరాడ వెనుక పోలసినద్యుని. అడిపు ది.బ.బ.ప.క.క్ర.క్ర.కు వెనుక పరినిష్ఠానములకు 10 మైళ్ల దూరము పోయియున్నది. రవ్యాపారసేవ లితిని సేవకు చుట్టుకొనుచున్నది. ఇతరాలపించి కేరవ వరులకు సంతాపకరముగ దూరయండలసికదిగా పున్నది.

ఖోల్వానూరు, ఆగస్టు 14. — కెచెసర్ జ్ఞాతకనిధి కిప్పుడు
 1,37,852 రూ॥లు వసూలైనది. ఖోల్వా నువారాజుగారు 3 వేల
 రూ॥లును, రీవానువారాజుగారు 2 వేల రూ॥లును, పాశ్చా
 తేసలూరు నువారాజులు చెరి 1030 రూ॥లును, అలిరాజుగారు,
 చాంబా, బద్వాను నువారాజులు చెరి 500 రూ॥లును,
 జాల్యూర్, చిలానగూరు రాజులు చెరి 200 రూ॥లును సోనా
 వార్ రాజు 100రూ॥లును, షిష్టోదాతాకుమారు సాహేబుగారు
 50రూ॥లు నిచ్చిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మాస్కోయ విలేఖల వద్దనుండి)

మదరాసు

జోటల యజమానుల సమావేశము

బెంగళూరు, ఆగస్టు 14—దక్షిణహిందూజేశ్వు తోటల యజమానుల సమావేశము ఈదినడు ఉధ్యాన్నము 2గంటలకు జరిగింది. ఆనరబిల్ కాబ్, సర్ థామస్ హాలెండ్, సర్ విక్టోరియా, డాక్టర్ వెస్టింగ్ హౌస్, డాక్టర్ హెన్రీ డి. బి. సెన్ థనలంకరించిరి. జోటల యజమానుల సంఘము నక ధ్యక్షుడగు ప్రామాగాన యద్దనా నందు సంఘమువారు చేసినవని వివరించి మిక్కిలిమందలికి జయము గలుగుట తుల్యమృతమని చెప్పిరి. తదనంతరము సర్ థామస్ హాలెండుగాను ఆనరబిల్ కాబ్ గారును వ్యవస్థాపక వ్యాసములను గాంచిరి. హాలెండుగారు తోటలవృద్ధికిని కాస్త్రమునకుగల సంబంధములను, కాస్త్రవిహితమును పరిశీలించి గూర్చి చర్చించిరి. తోటలవారిలో 17 మంది సామాజ్యరత్న బహుళితను వ్యవస్థాపకములను ధారపోసి 16 మందికి గాయములు తగిలినవి. కిను కైదీగా వర్ణకొనబడిరి. దక్షిణహిందూదేశపు తోటలవారి యద్దనిధికి 42878 రూపాయల సమాదాన వితాతాగ్రాహికముగా 450 రూపాయల పోవుట తప్ప దీనినుండి వ్యయ మేమియు జరుగలేదు.

బొంబాయి

మెయిలు స్టీమరు.

6 వ తేదీ బహుళమున ఇంగ్లండుకు తీసికొనిపోవుచున్న “మందా” అను మెయిలుస్టీమరు 13 తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు ఏడవరేవు చేరింది.

గతమాసము 4వ తేదీ బహుళములో 28 వ తేదీని లండను వదలి వచ్చుచున్న “కెలిడోనియా” అను మెయిలు స్టీమరు ఈ నెల 18 వ తేదీని పోర్టునెడ్ రేవు చేరింది.

అస్ట్రేలియా ప్రాంత దేశముల బహుళితో నిన్నటిదినము బొంబాయిరేవు చేరి “మాల్యా” అను మెయిలుస్టీమరు 50 మంది ప్రయాణికులతోడను, సీయబహుళితోడను నిన్నటిసాయంకాలమే వెడలిపోయింది. ప్రయాణికులందు ఆనరబిల్ సర్ ఎడ్వర్డు మెమియర్ గారును, ఆనరబిల్ వ్యాసమూర్తి ఎల్మిస్సెగారును గలరు.

సింధు బ్యాంకు

సింధు బ్యాంకు వ్యవహార కమిషనరునందు రూపాయికి 4 అణాలవరకు బాధము లేయబడునట్లు తేలివది.

బంగారము

సర్ శంకరక్ నాయకుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు వైసుచాన్సలర్ గారు సర్ శంకరస్వామయగారి గౌరవార్థము నిన్నటిదిన మొకవిందు చేసిరి. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులందఱును వచ్చిరి. తరువాత రామమోహన పుస్తకభాండాగా రాధ్యక్షులును సభ్యులును శంకరక్ నాయకుగారికి ప్రత్యేకపుదించు కొనగిరి.

సాము క్రరాష్ట్రీనాలు

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

కాశీ, ఆగస్టు 14—ఇదిగఱకు మూర్ సెంట్రల్ కళాశాలయందు వసస్కృతి కండితుడు గా నుండినట్టియు, తరువాత కాశీపురమున్న సెంట్రల్ హిందూ కళాశాలయందు రెక్క గా నున్నట్టియు సహా సహాపాధ్యాయుడండిరి ఆదిత్య గానభట్టాచార్యగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రాజెక్టు చాన్సలర్ గా నియమింపబడిరి. హిందువులందఱును ఈ నియాజనమును ఉత్సాహపూర్వకముగా సత్కరించిరి.

కాశీ విశ్వవిద్యాలయపు ప్రధాన సమావేశమునకు అధ్యక్షులు గావలెనని మహారాజుగారు రాజులకున్నందు వారి యుపవాసమును వండిత హోల్మి గారు చదివిరి. అటుపిమ్మట విశ్వవిద్యాలయపు వైసుచాన్సలర్ డాక్టరు నుదరలాల్ గారు కాశీ మహారాజుగారి యజమాన్యముక్రింద సువస్థనిందిరి. సంయుక్త పరగణాల రెవీనెంటు గవర్నరుగారును, దర్బంగ మహారాజుగారును సమావేశము నలంకరించిరి.

రెవీనెంటు గవర్నరుగారు ఆదివారము ఉదయమున నైటాలకు మెయిలుమీద పోయిరి.

సిమ్లా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సిమ్లా, ఆగస్టు 14.—ఈ నెల 12వ తేదీనకు ఈ తంత్రీ వార్తను ఇండియా నుండి గాన వుంటి.

బ్రిటిషు రంగము

బెజంట్ లు లివెట్ లుకు ఉత్తరమునకు పాకిస్తాన్ ను వాతవ్యమున బ్రిటిషు సేన శత్రువులకు చాలవస్తమును కలిగించి ముందునకు వెళ్లెనది. శత్రువులు బ్రిటిషు సేనను కలవడి మురింపిస్తామననుచున్నారు. ప్రతిదినుమును జరుగుచున్న గాన మార ప్రదేశమును నూత బ్రిటిషు విమానములు దాడివెడలి బ్రుమెన్సు, మాన్సులలోని విమానాలను వెనకు నామూరు మిసిగ్గి కొట్టాయి. రైలు సేవలను వైసు బాంబులను వేసెను. 68 విమానములు ఈ దాడికి వెళ్లెనని, వానిలో రెండు మాత్రమే తిరి రాలేదు.

పరాను రంగము.

సోము కుత్తరమున పరాను గాన శత్రువులను తలపడి విజయములైరి. మారేపను-బెయిలను నకును చాల కండకములను ఒక నురక్షితమైన కంకరగోటిని, 2 చిన్న అడవులను పరానువారు వశపరచుకొనిరి. వెర్నెయెడ్ల పరాను పారలేదు. చాటకోన, థిమూమాంటు, ప్లామోలయెడ్ల జర్మనులు పరానువారి మొదటి రెండు సేనాపంతులవైనను ఫిరంగులను కాల్చిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీ వారి అస్ట్రీయావారి వెన్నెంటి తరుచుచున్నాడు. బోల్జో సీతరూమి యంతయును ఇటలీవారి వశమైంది. గ్రడిస్కా-అక్వెయను 5 మైళ్లదూరమునకు వాలసిరి ఇటలీవారు చేరి. గోనజితుకును కూర్చుర రెండుమైళ్లలో నన్న కండకములలో ఇటలీవారి అస్ట్రీయావారి రెండింటియు చున్నాడు.

రష్యా రంగము.

రష్యావారు తురల శత్రువుల నోడించి బెయెరుస్సా నాక్రమించిరి. హాలీజు కుకముడి నీర్లకు కుత్తరమునెహా పోవుచున్న శత్రువులను రష్యావారు తరుచుచున్నాడు. గెరీషి యాలో ఈకాన్సభాగమున రష్యావారు మొహాస్తిర ట్యాగ్సును పట్టుకొని డ్లోటా లి నా కంకరు పోవుచున్నాడు. నురక్షిత స్థానమును సెరతితునుండి రష్యావారు శత్రువులను వెడలనడచిరి. ఈ నెల 4 మొదలు 10వ తేదీ వరకు సింగము 18000 మంది వైనికులను రష్యావారు పట్టుకొనిరి. శత్రుసేనలో చాలమంది హతులైరి. ట్రెలికాండుకు వడనుట 40 మైళ్లలో నునుద్రతరమునకు ఎలెకుపట్టణముకు రష్యా వారాక్రమించిరి.

పర్షియా రంగము

పర్షియాకాలోని పరాను సేన బర్లేయా వరిహద్దునకు దాటునన్న దొంగరనుమీద ఫిరంగులను గాల్చి అపట్టణమునకు కూర్చుర రెండుమైళ్లలో నన్న ప్రేషకు నాక్రమించెను.

బర్మా

ఇండియా టెలిగ్రాఫు అసోసియేషన్ ను కట్టెను.

రంగూను, ఆగస్టు 14.—రంగూనులో నీలంఘనానికి ప్రత్యేకమందిరము గలదు. నిన్న రాత్రి జి. డి. ముగ్గు అధ్యక్షుడైన క్రింద నిచట గొత్తునభ జరిగింది. ఈ సంఘమునకు జనరలు సెక్రటరీ నుకు హెచ్. ఎ. బార్డుగాకి నిర్వంధ నివాసము చేసిన విషయమును విరాళాధిక విశ్వముంది కలకత్తాలోని కాళాసంఘ కార్యదర్శి నుకు వెళ్లి గారును డిప్టీ పోస్టు మాస్టరు జనరలు ఓకానెల గారునునూడ సభకువచ్చియుండిరి. బార్డుగాకి నిర్వంధ నివాసముమీదనుటలకు ఈసంఘకాళులు హిందూబర్మా శత్రులందఱును చింతించుచున్నట్లు మున్న వి. కాన యధారంధమును మనముచేసిన రాజభక్తి తీర్మానము మనసంఘమునా రెక్క నతికృమించరని భూటబడుటకును బార్డుగాని వదలవలె ను రాజప్రతినిధిగారికి విన్నపమును పంపుటకును తీర్మానించరలెనని అధ్యక్షులు సభ్యులకు తెలిపిరి. బార్డుగాని కిత్తు సేను కారణము చెప్పవాలనందులకు చింతించున్నాను. ఇదివరకు మీరెట్లిన కార్యము నలంబించుచున్నారో ఇకముందునూడ నట్టి సమస్యమునే అలంబింపవలెను. మీ నాయకుని వదలిపెట్టుట జరుగవలెనని నూడ నాయన చెప్పిరి.

వెస్టిగా ధొక్ డిప్లోమాను మొసంగి ఇటులనుడివిరి. నేను దొరతనమువారివలను నివటికి పంపబడితిను నార్త సభ్యులుగాను, కలకత్తా సంఘమువారు వ్యయముల నిన్నటిని భరించి నన్ను ప్రతినిధిగా నివటికి పంపిరి. బార్డుగాని కిత్తునుగూర్చి

నే నేమియును చెప్పవలెను. యద్దను యుగయుగరకును మన మన్ని తొందరలలోను దొరతనమువారికి బాసట యగుటకు వాగ్దానమిచ్చియున్నాము. అట్టిదో రాజభక్తియును శత్రుత్వమునమును ప్రబల కారణములుగ నుండకుండెవోను నాయకుని తొలగిరియట చాల ప్రయోజనమునకును నిశ్చయము దొరతనమువారు చేసిన కార్యకర్తని నేనెంతమాత్రమును నిందించుటలేదు. నాకు ఆతనిగూర్చి పోకుచేసిన విషయము నంతను గురించి ఏదోపారబాటు బార్డుగాని కలక జరిగినదని నమ్మిచాలెరిగిన వరనివిత్తరగా విడుదల చేయవలెనని కోరుచు ఆతని శుద్ధిరక్షనమునకు పూచీపడెదమనియు దొరతనము వారి సీటిని భద్రపరుచుట కట్టికట్టుకమునైన అకసగమైపోకలిగింతుమనియు విభావనమును పంపుటయే మనవియునుచేయదగిన విరహాయమును పని. నువీయు బ్రాఫిట్ కాళున ఎత్తి నేయురను వదంతియును, లాహూరులోని హౌడెక్ వ్యత్రాంతినువలచుచున్న విషయమును బార్డుగాని నిర్వంధించుటకు గల రెండు ముఖ్య కారణములని ఎల్లవారు నుకొనుచున్నాడు. ఈరెండునుగూడ లేవలెను కాళాసంబంధమైనవేగాని రాజకీయ సంబంధములైనవి కావేకావు. రాజద్రోహ సంబంధము నదంతులవల విర్యా ప్రభు చాలనాగోళము నొందుచున్నారని నాకిప్పుడు కోరుచున్నది. ఇట్లును మన సరకు రాజకీయములలో ను రాజద్రోహములలో ను సంబంధమేమియును లేదనియు మన కాళుకు కాళుకు తెలుక నిర్వంధించుటచే తరియెడల మనకుగల గౌరవము నలంబే మనవియు సమావేశమైతి మనియును మనమున్నవరకు నునియున్నది. ఈ సంఘము లిట్లు కలసికదచేసిన చు-కోరిక సభలము కాకపోదు. వెనుక టెలిగ్రాఫుకాళు హిందూజేశ్వు మను కాపాడినది. నేను సామాజ్యమును కాపాడకలిగినపుడు తన స్థానము సామాజ్య వన్నిధానమున నేగాని యి ఎవ్వరును నూడ లేదని తెలియనివారు మన సంఘము నెవ్వరులేక ప్రస్తుతము మనము చలనములేని స్థానమునలేము. ఈ సంఘముకు నాక తుపానులో విక్రమింపింది. అల్లకల్లోలమున నన్ను సమాదరించ నన్నది. దీనిని నురక్షితముగ జరికేళ్ళ భారము ప్రధాన సంఘమువారివై నన్నుదని ఆయు నుడివి. (కంకాళ ధ్యమలు.)

ఇండియా దొరతనమువారు ఆకస్మికముగా బార్డుగాని కలికచర్య జరిపించుటకు కలకత్తాలోని సంఘముని రముగావించ బడినందులకు ఈ సభవారు చాల చింతించుచున్నాడు. అయినను నారాజభక్తియును శత్రుభక్తియును ను నుంకమైన కొరతవడెను. అనతిర్మానమున కంకూక భూ కార్యదర్శి నుకు బెంజముగా రుపపాడింది. కాని ఓకానెల గాట్టిభాగమునే ఇంతకుంటే కొంచెం తిన్నకును వకములలో వివరించును “కోకతీర్మానము నుపపాడింకగా సభవారు దాని నామోడించిరి.

బర్మాదొరతనమువారి ప్రకటనము

రంగూను ఆగస్టు 14.—మూడవ డిప్లోమా అకాపురమునందున్న పట్టుబట్టు యంత్రాలకు స్థితప్రతిష్ఠాపకమున నొనరించుటకు దొరతనమువారు రుతుతి నొనంగిరి. ఆకాపురమునకు తత్పాగించుటకు గల నేతి పని చాలాద్రవ మాత విధానమును చేయుటకు 1914 వ సంవత్సరమున ప్రతిష్ఠాపకము ఏర్పరపబడింది. ఇప్పుడే కర్మాగానముకు బర్మాదేశమునందలి అన్ని భాగములవాకిరినూడ ప్రకటించిరిగిరి. బంగారమునందలి సింపురములో ను దొరతనమువారి నేతపారబలలో వెనుక అనివెంటు పిగ్గి కలుగాకుండిరి. ఎ. వి. వారస్తుగాని నీ కృతిస్తాకమునకు ప్రతిపాటుగా నేర్పరడిరి. వెనుకమాండలే దినిజరుకు కమిషనుగానుడినట్టియు ప్రస్తుతము అప్పురబర్మాకార్యదర్శి ను కమిషనుగా నుండిట్లుయు గొ. ఎల్. హెచ్. సాండన్స్ వి. సి. ఎస్. నాకీ కర్మాగారమును గూర్చి చాలకృత్యము పని చేసినందున ఇంతటియండి ఈకర్మాగారము “సాండన్స్ వినిగు ఇనిస్టిట్యూటు” అని నిలువబడును.

రాజద్రోహము

కాంకీగ్రామ, ఆగస్టు 15.—రమకీర ప్రసాదసింగులకు గమజిల్లా నాస్రత్తుకు రాజద్రోహానియోగమున ఆంధ్రప్రదేశ్ నందు బహుమతిగా బానిస నియమిచ్చును అంగీకరించలేదు. ఇతడు హిందూజేశ్వుకు కాదనముక్రింద విచారింకబడునట. 28వ తేదీ వరకు రిమేండు ఈ జుబడింది. ఇంతలోడల ఉత్తర్యలేనెను తెలియవచ్చును. హాలీజువారింక విచారించుచున్నాడు.

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరిని ప్రియందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

శ్రీలక్ష్మణ తప్పనిది. మెదడునకు మెదట్టుకొరకును శ్రీలక్ష్మణు, చెప్పి బియ్యమును. ఉష్ణధర్మమునకు తలచల్లబడును. నొప్పిపోవును, బట్టి తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిక్కిలి మహాపన లభించును.

మెనుకారు వస్తువదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేయైనను, ఉష్ణధర్మమునకు ప్రాచీన, ఇయ్యము తల వేరవందంతలను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి మావకున్నచో తెలియక వాడుదు. నిత్యముగా నుత్తరమున గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవబడజాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అధిగ్రహించు కొందఱు మోసగాంధు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె మాడి ఇది చాలించింది. మిక్కిలి చాకగ యిదికెప్పుడును కొనుగోలు జెప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోవును. ఆ మాటలతో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నాము. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాత్రము మాత్రము కొనుగోలు

ఒక సీసా రూ 1-0-0. ఐ. పి. రూ 0-4-0
రెండు సీసా రూ 2-10-0. ఐ. పి. రూ 0-7-0

సోలు ఏజెంట్లు, ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155, బామ్మజునీడ్ మార్కెటు, బొంబాయి

సంకరాచి ఏజెంట్లు- మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, వైసాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు

100

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు

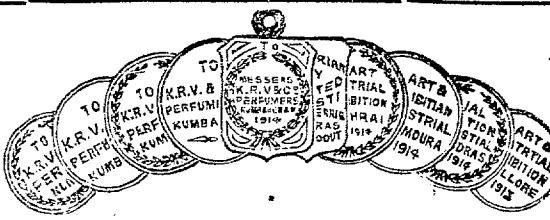
మార్గమందు జూపబడినది. అందఱును జదివి తీరవలయును.

వెల 0—4—0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకతాలయము, 7, లంబునెట్టివిధి, మద్రాసు.

అతిపుష్కలమునకు తగిన శిరోధాన వివరణి యేది!

మన చందనాది తయిలము

ఈతైలమున వారమునకు రెండు రిడరలు ప్రాతి, కాలములో రాయగలిగి స్నానముచేసినయెడల పితృనీకదిగును, కన్నులుంటు, కంఠంబున, ఒంటికలనొప్పి, తలతిగుడు కంట్రుకలు రాలుట, కేవలపురుగును. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము దెబ్బ 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మాకద్ద నువాసన కక్కపొడియు నువాసన నున్నయు, కొబ్బరికురుము, నుగంధ స్నానపొడి, కేరొగంధ చందనకల్పద్రు, అరగజా, కేసరికల్పద్రు, పురుగు, జవ్వడి, అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాబింటుల కొని సినవారు వాగ్దారెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో, 455 నువాసన క్యాపారము, మంధకోణము.

K. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBAKONAM.

తామర తైలము

తామర, తీట గజి మొదలగు వానికి వేరెత్తినది

తామర ఒకవిధమైనపురుగువలన చర్మముమూడగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోళ్లలోగాని, పుట్టన వచ్చును.

పురుగులలోని భేదమునుజెప్పి తామర తైలము 2, 3 భేదములుగలవు.

రాజారాణి గురుగల తామర తైలము పూతివాణికములగు చాల మంది మందులలో తియ్యదనముబడి క్రఖ్యాతి గాంచింది. అనేక యేడ్ల నుండియున్న తామర నాలుగై యున్నాయి రాచినబోడినక పొయినదిని వేలబొంది మాకు వ్రాసి యున్నారు.

కావున తామర, తీట, ఏనుగు గజి మొదలగునవి గలవారిందరు ఈతైలమును ఒకసారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0—4—0. దీనినిరాచిన మంటయిండును. చర్మమునలు పెక్కును. పురుగువచ్చును.

అమృతాంజనం పిహో, 6, లంబునెట్టివిధి, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవసంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిహరశాస్త్రిమరాపు, ఎం. ఏ.

శైలిమలభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహువాచినకాలమునుండి గోళములోని జున్ను దేశములలో తరిగిన సంగతు లిందు వ్రాసి

అగును. చందాపద్ధతి ఆరుపంచికలకు రూ. 2-0-0. అరచెనాని గోళు. ప్రత్యేకమును లేదు.

ప్రధమమున సంచికల పి. పి. గా వంపుచుండు

అయితాత:— ప్రపంచచరిత్రకాకతాలయము

(27) 145, కాలకిని, మద్రాసు ఆది ప్రాముఖ్య.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలెంతికోగము మల వాతములకు, చిన్నచిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టిక కస్తూరి ముఖ్యమౌగమైన మంధవి సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రేమచుకుటచేతను, నవరస ననుయాలించుకొరకుట దుష్టము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియం దిదిర

కస్తూరియను లేనియును కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతావునుండి కొనిన వారలకిదియెడల తెలిసియున్నది. కొననివా గోళకారి యేడించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. నులం 1-కి రూ 30-0-0

రవిభక్తము మలము 1-కి రూ 0-20-0

మంతులపువ్వు 2-0-0

అమృతాంజనం పిహో, 102, ప్రభోకొడ్డు, బొంబాయి

Magic Cure! **Marvellous effect!!**
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

చాప శ్రేష్ఠ మైనముక్కుపొడి

పలము 1-కి రూ 0-1-0. వీకె 1-కి 2-8-0
నుగంధ ముక్కు పొడి
బుడ్డి 1-కి 0-8-0 దుకా 1-కి రూ 1-12-0
పి. రాజారామ్ అండు కంపెనీ,
(283) ముక్కుపొడి క్యాపారము,
పోస్టుబాక్స్ నెం. 232, మద్రాసు.

మీర కావలెనా?

R.L.N. టానిక్ మూలము దెబ్బ 4-కి రూ. 1.
మద్రాసు నత్యము కేర 1-కి రూ. 1.
“విద్యానిధి,” 87, రామస్వామి కిడ్డి, మద్రాసు

ఆంధ్రులచరిత్రము మూడవ భాగము.

గ్రంథకర్త: చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
ఈభాగము కృతీయభాగములు విజ్ఞానచక్రకాండలివారి కలకల బ్రతికటించబడినవి. మూడవభాగ మిది. కావలసినవారిదిగురు చిరునామాను వాగ్దారిస్తే యెడల గ్రంథమును బడచు గలరు. గ్రంథము 486 పేజీలు గలిగి చక్కని కాణికోలైండు చేయబడి యున్నది. వెల పోస్టేజిగక రూ. 1-8-0 లు.
వెలగల వెంకటరెడ్డి,
ఇతిహాసకలంగిణి గ్రంథాలయ, ఆరవల్లి, కృష్ణదేవరాయ

150 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును శాస్త్రోనుభయముపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విషయల అనువరణములననే కల్పించునది ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆంగ్లమునకును కలుగజేసి తీరినాఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయిర్వ్యధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించవలెదము. వెలంకే వాగ్దారును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణికోంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగళాబ్జావధాలయం. 157, బాద్మి, మద్రాసు

రంగుల చిత్రపటము

కలి 1-కి నెల 0-1-0 12 నతులకు 0-9-0
పి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకతాలయము,
పోస్టుబాక్స్ నెం. 212, మద్రాసు

188 మంచి వాడుపుట్టి యందులొకట
ఇంక మీటికొ తెలియచున్నారా?
మనదానంబుమాత్రము. 40మాత్రముగల దెబ్బ క్రయము రూ 1
నుప్రసిద్ధముగా నుండుపురు ఇంతిక్రయమును ఏ
లినుభయించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాణ్యమునకు చెకునదే
గడిచేత తెలియచుకొన్న యెట్టి ఆసాధ్యమైన ఇంకొక
ప్రాతము, నభంధకర్మము, బలహీనము, రక్తకోపము
అత్యధిమ, మలబంధము మొదలగు అనేకవ్యాధులకు విద్యు
ద్దీప్య క్రిత విషయముల పోగొట్టుకు, రాజశైవ్య కాకతా
లయజీ కేకరజీ, 20, వైసాబజారులోగ్గుడు మద్రాసు.

నోటీసు.

కృష్ణాడిట్టికు బెజవాడలో తిమ్మన తాతయ్య
బ్రదర్సు వారితాలూకు రైసుఫ్యాక్టరీలో నేటివరకు
వర్కుచేయు చున్నందునటి రుస్తుం టైప్ ఆయిల్
ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండుహేండు(Rustone
type Oil Engine B. H. P. 45, second hand)
విక్రయించెడిది గనుక కానుకనైనవారు ఈదిలవ
నైననుకు ఆర్డరు చేయువలయును. ఎస్కూవ ఇం
ఫరుమేషన్ కావలసిన యెడల సదరువారిపేరు వ్రాసి
సచో జవాబు ఇచ్చుటలగును.

TAMMANA TATAYYA BROS.
RICE MILL BEZWADA.

(Baron & Co)

బ్యారన్ ఆండు కంపెనీ

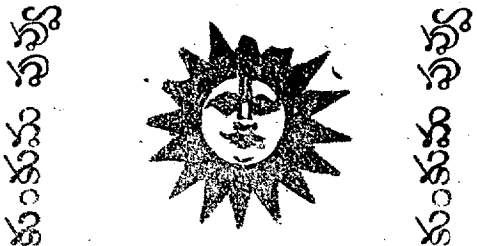
మేలైన సువాసనపాడి, సాదానవ్యము.

మేము తయారుచేసేది సస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకులే
తన, అపువధ మూలికలగునట్లు, సువాసనదగ్గములచేతను
న్న చేయబడినది. ఇది శిశుభారములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన
న, దీర్ఘ కడికలులు, నువ్వు పై మైకములు ఇత్యాది శిశుశోగ
ములకు అలీలగా ఉడుచ్చుచున్నదిగాక, యిదియువయోగింపు
యెచ్చు, శరీర క్షతాహారము, బుద్ధిపక్షము, వరములకు
ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతరపు యువశిశువారికి
ఇతర సస్యములను అనేకించును. సర్వజనల యువయోగి
నిమిత్తమై ఈ సస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించు
చున్నాము. దీనిని ఒకతరపు పరిశీలించి దీనియొక్క మగు
నాలను గ్రహించవలయునని మాయెక్క కోరిక.

శిశువారి మూలక నానబుడి 1-కి ఊ. 0-4-0 దేశక బుడ్డుకు య. 2-8-0 ప్యాకింగు పాత్రకే
మొదటితరం సాదానవ్యం శేష 1-కి య. 0-14-0 రెండవతరం శేష 1-కి 0-12-0 ప్రత్యేకము.

బ్యారన్ ఆండు కంపెనీ, 18 య. సెకండు లైక బీచ్, నందరాను.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మా-వద్ద దొరుకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ,
53) 21. హమ్మంవిధి, బాంబాయి

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈ మురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని యిజావునుచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
కాదనిచుచో శోధమునుగా పొందచ్చును. పరభ్యాసములన్ని బాణ్యములతోనే ధాతుస్థము
కలిసికాక (కావ్యుని) కోకము, బియ్యము, మొలకలు ముండ్లు ముఖ్యము నుభవింతురు. ఈ సాలామిసిరి
మురబ్బా సేయించుచుండల అట్టి దుఃఖము తొలగివేయ బహిర్యసంబంధము లయి ప్రకాశించుచు చి
కాలము నుభవముగ జేసిండురు.
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుప్రక్షిణమున, స్వచ్ఛ స్థితియు మానున, ధాతు
మాత్రముతో కలసికావలయును, నీరుచుకను మానున, బహుమాత్రవ్యాధి మానున, విశేషబలము
కలుగున, కక్రము కృత్రియగున, అతికి యెక్కువ యగున, చక్కని మలనివర్జకమగును. సాలామిసిరి
అనునది ఒకకాళికండు. ఇది కాబూర్, కాండవూర్, కేరళలలో ప్రసిద్ధమునది. అక్కడి జనులు
ఈమందిని విశేషముగా తినటలకు మనదేశపు 4 గుర మనమ్యల బలము అదేశమున ఒకమండుకి గలదు. వై యురబ్బాను
కేవలమి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మండుతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది, 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దాకలై పూర్తిగగుణము కలుగును. 2-8 డబ్బాను ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును.
అనుపాద పత్రిక పార్సలుతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ నెల య. 2-0-0. తేపాలపురపు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
పి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, న 5, అనవ్యూహం, బెంగుళూరు సిటీ

మోహి నీత్రేలము.

5 తులముల నూనె గల నీసా 1-కి 0-12-0. ఏ. పి. చార్జి వేము.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరిత్రమజేయు విద్యార్థులు,
స్త్రీవర్గ, ఉద్యోగియు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని
గలుగజేయును ముందరుల మోహాలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను
మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలదు. ఇది మృదుకలకు నిగనిగ
లాడునట్టి సహజమైననల్ల బిరంగుకలిగించి శిరస్సునకు చలువబుట్టించి,
మెదడుకు క్రొత్త సాంపునుచ్చు, మనోహరమైన సువాసనగలిగి
యింపను. ఈ మోహి నీత్రేలము అనేక సువాసనగల వస్తువులతోడ
నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు మృదు
కలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయగల త్రైల మిది యొక్కటియే.

తేలు మందు

తేలు కాలువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము కెక్కురులో
క కేళించును బాధవరములమెం పెద్దనగముదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుప్పన పోటును
మొగ్గుకాటునుచేసిన బాధతగ్గును. నెల నీసా 1-కి 0-12-0. అన్యతాంజం శివో, మద్రాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోదధి సారసవరిలా

అతనిభక్తిపు రక్షణలన జనించుబాధ్యములకు శరీరమునంటి మందు. తుళుపులు, చుచ్చులు, గండమాలము
పుచ్చును, గొర్రెపొక్కులను అన్ని విధములవన గలుగు చర్మశోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

బహుధిపార్శ్వనిత్ర గణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యభక్తిని అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. శరీరమునంటి పొదరసశోషములను, చుల్లభక్తిమును కాల్చెనంటింధమును పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరశోగమును గలుగ జేయును. 18 రోజులవర మందులకు 4 డబ్బుల బుడ్డిలతో అమ్ముచును.

హత్రైయ:- పి. డి. సావంత్, 144, తనవవాడి, నెం 2 బాంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తేలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి కాలగణితగతికలను మాయ
ద్వ సిద్ధముగానున్నవి. ఇది జగ్గిదిద్ది జెందిన పితాపురము హై
స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూతి నగ
సింహంపంతులు బి. యె; యల్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి
ఉడ్డివరసింహాచార్య రి చేతను రచింపబడినవి. మతియు
మొదటి మూడు తరగతులకాచక పుస్తకములను డైరెక్టరు
గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదిన ఫోర్టు నెంబు
బార్ని గెజట్టులో పాఠశాలలయందు ఉపయోగింపవచ్చునని అను
మతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి
గుండరములైన సాదాపటములును రంగుపటములును నున్నవి
ఆనందవాచకపుస్తకము, మొదటితరగతి య. 0-2-0
" రెండవతరగతి య. 0-2-8
" మూడవతరగతి య. 0-3-0
" నాల్గవతరగతి య. 0-4-0
N.B:-ఎక్కువగాకొను బుక్ నెల్లర్లకు కమిషన్ నియమము
235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అంగుళ్యో,
అనంతా ముద్రాల చుట్టికొడలు, మద్రాసు

గ్యాలిసీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుపాఠశాల నడుపుటకు, వాటిని నాగుటకు
అనుగు తరచుచు నిచ్చుటకును మోటారుపాఠశాల ఎల్లము నకు
ఉత్తమో యేర్పాటుమును యేర్పాటుచేయునో అది ఇది.
కొన్నివర్షము స్వల్పముగాలేదు రిశేరులను యామంకములు
క్లిష్ట అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ
వచ్చు నెంటువారివద్దనుండి లై సెన్సు యిచ్చించి వంతమును
జూరయట ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి నాను నెలవెంట నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమును
నానులో చేరదలచిన విద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేది గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినవో విద్యించుటకు తాము సంకల్పము
ఈ క్రింక నడచుచువారికి ప్రాసీదును.
(41) గ్యాలి అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.